

Information till vårdnadshavare om ämnet

Svenska som andraspråk (SvA)

Vimmerby
kommun

Inledning

I grundskolan och i anpassad grundskola finns två likvärdiga svenskämnen, svenska (Sv) och svenska som andraspråk (SvA) med samma timplan. Svenska som andraspråk är ett eget ämne med en egen kursplan. Betyg i svenska och svenska som andraspråk ger likvärdig behörighet för att söka in till alla program till gymnasieskolan och högre utbildning.

Alla elever som bedöms vara i behov av undervisning i svenska som andraspråk har rätt att få denna undervisning. Rätten till svenska som andraspråksundervisning gäller oavsett vilken språknivå eleven befinner sig på eftersom alla elever har rätt till undervisning utifrån sina egna förutsättningar:

"Undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper." (Lgru 22, kap 1)

I skolförordningen (SFS 2011:185, 5 kap, §14) står följande:

14 § Undervisning i svenska som andraspråk ska, om det behövs, anordnas för

- 1. elever som har ett annat språk än svenska som modersmål*
- 2. elever som har svenska som modersmål och som har tagits in från skolor i utlandet, och*
- 3. invandrarelever som har svenska som huvudsakligt umgängesspråk med en vårdnadshavare.*

Ett annat modersmål än svenska betyder inte per automatik att eleven har behov av undervisning i svenska som andraspråk.

Varför behöver en del barn undervisning i svenska som andraspråk?

Det är en stor fördel att växa upp med flera språk. Barn som kan flera språk använder de olika språken på olika sätt i olika sammanhang. Oftast pratar barnen olika språk med olika människor. Barn som har svenska som modersmål har ungefär 8000 - 10 000 ord när de är 7 år. Dessa barn har en språklig bas på svenska som de kan bygga vidare på. Barn som är flerspråkiga kan minst 8 000 - 10 000 ord men de kanske inte kan alla dessa ord på svenska.

I undervisningen i ämnet svenska utgår läraren från att barnen pratar flytande, uttalsmässigt och grammatiskt korrekt svenska när de börjar skolan. I undervisningen i ämnet svenska som andraspråk utgår istället läraren ifrån att barnet kan behöva utveckla den språkliga basen och ordförrådet på svenska samtidigt som barnet ska fortsätta att utveckla det svenska språket.

Hur vet skolan att mitt barn behöver svenska som andraspråk?

När barnet visar tecken på andraspråksutveckling. "Tankarna springer före", vilket kan visa sig som att eleven har ett mindre ordförråd, uttalar ord på felaktigt sätt eller gör grammatiska fel så gör skolan en kartläggning av språkutvecklingen. I skolan bedöms alla elevers språkutveckling och det finns olika material för detta. Den information som skolan samlat in ligger till grund för skolans bedömning om ert barn behöver undervisning i svenska som andraspråk.

Vem fattar beslutet om undervisning i svenska som andraspråk?

I skolförordningen slås fast att det är rektor som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk för en elev och går inte att överklaga. Skolan måste utgå ifrån varje enskild elevs behov för att kunna avgöra om undervisning i svenska som andraspråk behövs eller inte.

Bara för att ert barn för tillfället har beslutats ha ett behov av undervisning av svenska som andraspråk innebär inte det att behovet kvarstår under hela skoltiden. Ämnet är behovsstyrt och beslutet bör därför omprövas varje läsår. Det är en rättighet som inte kan nekas, och elev eller vårdnadshavare kan inte heller bestämma att de inte ska undervisas i svenska som andraspråk.

Hur kan undervisning i svenska som andraspråk organiseras?

Undervisningen i svenska och svenska som andraspråk kan organiseras på olika sätt och behöver genomföras på olika sätt beroende på elevgrupperna. Detta eftersom svenska som andraspråk är ett ämne både för nybörjare och för elever som kommit längre i sin svenska språkutveckling.

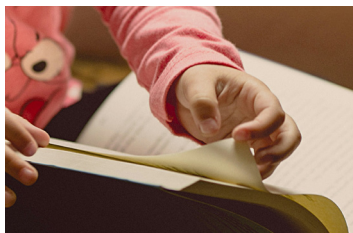
Undervisningen kan vara parallelllagd. Där antingen undervisning i varje årskurs bedrivs i olika undervisningsgrupper av olika lärare, en svensklärare och en svenska som andraspråklärare eller att undervisning i bedrivs i två grupper av olika lärare, en svensklärare och en lärare i svenska som andraspråk. Undervisningen i svenska och svenska som andraspråk kan även ske i samma undervisningsgrupp.

Hur länge behöver mitt barn läsa svenska som andraspråk?

Undervisningen i svenska som andraspråk ersätter undervisningen i svenska så länge ert barn behöver undervisning i svenska som andraspråk. En del behöver undervisning i svenska som andraspråk under hela grundskoletiden, andra under kortare tid. Bedömningar görs fortlöpande av ert barns språkutveckling. Undervisning i svenska som andraspråk kvarstår så länge behovet finns kvar, vid förändring meddelar lärarna rektor som omprövar beslutet. Vid varje utvecklings-samtal pratar lärarna både om ert barns kunskapsutveckling och språkutveckling och ämnet svenska som andraspråk.

Fråga ert barns lärare om ni behöver veta mer!

Varför är det bra för mitt barn att få undervisning i svenska som andraspråk?

Genom att lära sig svenska språket får ditt barn bättre förutsättningar att delta i det svenska samhället, både i skolan och på fritiden. Det kan handla om att förstå lektioner, kommunicera med lärare och kompisar, samt att delta i samtal och diskussioner.

När ditt barn får möjlighet att utvecklas i sin egen takt och upplever framgångar i språkinläringen, stärks självförtroendet. Det kan vara en viktig faktor för att lyckas i skolan och i livet i stort.

Därför är det viktigt att alla barn utvecklar ett rikt och varierat språk i både tal och skrift. Det betyder att man ska kunna använda det svenska språket på många olika sätt i många olika sammanhang. Det kan gå fort att lära sig ett vardagsspråk, men för att utveckla ett skolspråk och ämnesspråk behöver man ett starkt svenskt språk. Den som har lärt sig ett nytt språk vet att det inte sker automatiskt.

Skillnader mellan svenska och svenska som andraspråk

Efter att nya Läroplanen 2022 kom har skillnaderna ökat mellan svenska och svenska som andraspråk. I nya läroplanen är det stort fokus på att undervisning ska ske ur ett andraspråksperspektiv, alltså vikten av att man utgår ifrån elevens kunskaper, erfarenheter och referensramar när man undervisar för att bredda och fördjupa dessa.

Mycket undervisningstid i svenska som andraspråk läggs på muntliga och läsande aktiviteter, läsförståelse, samt uppbyggnad av ett ordförråd.

I undervisningen ingår även att lära sig strategier för att lära sig språk.

En lärare i svenska som andraspråk vet att språkliga fel kan vara tecken på utveckling, att eleven är på väg att utveckla det svenska språket. I svenska som andraspråk tar läraren hänsyn till detta när de gör bedömningar och sätter betyg.

Sammanfattningsvis kan man säga att undervisning i svenska som andraspråk är en värdefull investering i ditt barns framtid. Genom att få rätt stöd och undervisning kan ditt barn utveckla sina språkliga förmågor och få en bra start i det svenska skolsystemet.

Vimmerby kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Stadshuset
598 81 VIMMERBY
Tel 010-356 90 00
www.vimmerby.se

Vimmerby
kommun